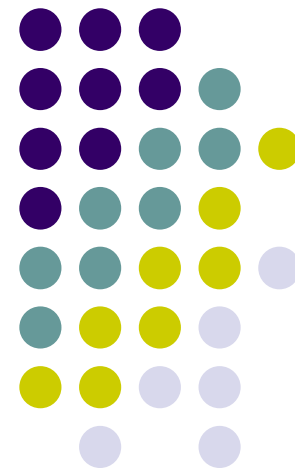

Briga o oboljelima od demencije

Ana Lucić, mag. psych.

- potrebna prilagodba na dugotrajnu i cjelodnevnu brigu o oboljelom → narušavanje sklada privatnog i poslovnog života članova obitelji
- bolest u prosjeku traje **9 god.** → najmanje 2-3 osobe moraju preuzeti brigu
- **HUAB** → Savjetovalište za članove obitelji oboljelih od AB-a
- **obitelj** → “žrtva bolesti” (osjećaji straha, nesigurnosti, nepravde, ljutnje, tuge, financijske teškoće)

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: UP.02.2.2.06.0455

Kako pomoći oboljeloj osobi i obitelji?

- prilagoditi uvjete stanovanja:
  - smanjena pokretljivost
  - manja buka
  - riješiti potrebne popravke, preseljenja
- promijeniti način života oboljele osobe:
  - smanjivanje radne aktivnosti
  - prestanak upravljanja motornim vozilom
  - pripreme za mirovinu

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

E
S
F
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

3. donijeti sve pravne odluke dok je oboljela osoba sposobna:

- imovinsko-pravne, vlasničke, obiteljske i sl.
- opunomoćiti člana obitelji za podizanje novčanih naknada (npr. mirovina)
- oporuka

4. međubiteljske odnose urediti:

- točno dogovoriti tko će, koliko i kada moći sudjelovati u brizi za oboljelu osobu

5. riješiti sve ostale tjelesne bolesti:

- tijekom bolesti → redovita **kontrola** općeg fizičkog stanja (okulista, stomatolog, internista, kardiolog, liječnik opće prakse)

6. izbjegavati odlaske na udaljena mjesta i putovanja bez pratnje:

- svaka **nepredvidiva situacija** u komunikaciji i prostoru → veća zbunjenost i nepredvidive situacije

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: UP.02.2.2.06.0455

7. obitelji potrebno:

- savjetovalište, krizni telefon
- udruga obitelji oboljelih
- savjeti i pomoć psihologa, neurologa, psihijatra, pravnika
- kontakt s drugim obiteljima s istim problemom

8. oboljeloj osobi:

- briga, pozornost, adekvatna njega
- poticanje na sudjelovanje u svakodnevnim aktivnostima → boravak u stručnim i organiziranim dnevnim centrima

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

9. oboljela osoba **svjesna** svoje nemoći, no ne može iskazati svoje teško stanje:
- depresivnost, strah, uznemirenost, agresija

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

E
UČINKOVITI
S
LJUDSKI
F
POTENCIJALI

Kako se ponašati s oboljelijom osobom?

1. biti beskrajno **strpljiv**
  - rutina
  - **izbjegavanje sukoba** s oboljelijom osobom
  - razgovarati s oboljelijom osobom **jednostavnim rečenicama** o svemu
  - **listati** stare albume, časopise, **podsjecati** na ranije poznata mjesta
2. **ne kritizirati** oboljelu osobu
  - smisao **za humor**
  - ne biti zahtjevan za radnje koje bolesnik sam može napraviti

3. dok je još moguća **komunikacija** → **kontakt** s drugim oboljelima:

- druženje** s drugim obiteljima
- grupa za samopomoć** pri HUAB-u (3-5 obitelji 1x tjedno okuplja)
- domovi za starije** → rad dnevnih boravaka ili dnevnih centara

4. oboljelu osobu poticati na redovito obavljanje **jednostavnih obveza**:

- odlasci u kupovinu (**zajednički**)
- obavljanje jednostavnih poslova (-II-)
- vježbanje pisanja, čitanja, nabiranja imena, brojenja

- d) svakodnevno održavanje **osobne higijene** (uz pomoć ili samostalno)
- e) u **poznatom okruženju** → svakodnevne šetnje
- f) **kontakti i posjećivanje** s rodbinom i bliskim prijateljima
- g) održati **dostojanstvo** → primjereno i uredno odijevanje
- h) ne skrivati **oboljelog od posjetitelja** → podsjetiti tko je došao u posjet
- i) **za vrijeme jela** → prisutnost na uobičajenom mjestu → samostalno hranjenje dok god može

5. paziti na **ravnomjernost hrane** → izbjegavati začinjenu i masnu: što više žitarica i povrća
  - **simptom** bolesti često prekomjerna “glad” ili odbijanje hrane
  - ako je nedavno jeo/la, a tvrdi da nije → opet jesti, ali manje
6. uzimanje dovoljno **tekućine** (min 1,5 L vode dnevno)
7. posjećivati događaje i mjesta koja je prije voljela/posjećivala
  - ići na zajednička društvena događanja, izlete

8. slušanje poznatih pjesama iz mladosti → + djelovanje
9. društvene igre (šah, kartanje, križaljke..)

Problem lutanja

- obitelji teško za vjerovati da se osoba dobrog vanjskog izgleda koja godinama živi u istom okruženju može izgubiti
- no, vrlo vjerojatno

Što kada se oboljela osoba izgubi?

- obavijestiti **policiju** (obavijestiti o izgledu i demenciji)
- zamoliti da se s potragom odmah krene (ne čekati 24/48h)
- ne čekati da vrijeme prođe jer će se osoba možda sama vratiti
- ponekad izađu kroz prozor sobe ili prijeđu preko ograde

SMJEŠTAJ

- najpoželjniji boravak u kućnom okruženju – AKO i DOK je moguće
- “dnevni boravci” pri Domovima za starije osobe (nedovoljno ih)
- oboljelog predbilježiti za smještaj u dom za starije osobe

Bolničko liječenje

Najčešće **indikacije** za bolničko psihijatrijsko liječenje:

- **delirantna stanja** (često uzrok i tjelesne bolesti → najčešće akutna upalna zbivanja kao što su upala pluća i infekcija mokraćnih puteva)
- **neprihvatljiva ponašanja** (vikanje, nemir, nesuradljivost, udaranje, lutanje, plakanje) → nefarmakološki dok je moguće → farmakološki(?)
- **depresivni simptomi**
- **psihotični simptomi**
- **potreba za ispravkom terapije**

- **suicidalnost** → rijetka; povezana s depresijom
- u onih koji su **svjesni** bolesti
- bol, tjelesna bolest, smanjenje kvalitete života
- **socijalna izolacija**
- briga zbog **opterećivanja** članova obitelji
- smanjenje **financijskih** sredstava
- česte **komplikacije** → otežano gutanje, upala pluća, padovi, urinoinfekcije, slabija pokretljivost, sepse

- **osobe s demencijom** → bolničko liječenje na najmanju moguću mjeru :
- preživljavanje nakon pneumonije uspješnije ako je provedeno u domu za starije nego u hospitaliziranih bolesnika
- kod **hospitaliziranih** dementnih bolesnika pogoršala se opća funkcionalnost

Odlazak u bolnicu za:

- osobe koje nisu imale znatno **narušeno kognitivno funkcioniranje** → blaža smetenost, nedovoljan unos hrane, pad, inkontinencija
- osobe s demencijom → strana promjena uz dodatno pogoršanje psihičkog stanja do agitacije

Video – dan osobe s demencijom

- <https://www.youtube.com/watch?v=dg7S0nyzdBs>

Područje sudbine i područje slobode

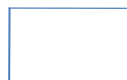
OSNOVNI MODEL LOGOTERAPIJE

Taj model prožima sve metode logoterapije i predstavlja podlogu svih razgovora:

Područje sudbine

Nema mogućnosti izbora

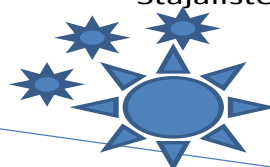
a/tjelesno + psihičko stanje
u sadašnjosti
b/povijest
c/vanjske okolnosti
Ad personam

Područje slobode

Izbor je moguć

Stajalište do danosti na lijevoj strani

Ad situationem

5 koraka pri rješavanju problema

1. Što je moj **problem**?
2. Gdje je moj **slobodan prostor**?
  - sloboda → otkrivanje mogućnosti u meni i oko mene
  - osobe koje me trebaju, talenti, nove životne zadaće
3. Koje su **mogućnosti izbora**?
  - što više mogućnosti (i smiješne, i besmislene i negativne)

4. Jedna mogućnost je **najsmislenija!**

- ne mora biti najlakša ili najudobnija → najkonstruktivnija
- pomaže nam savjest

5. To što sam izabrao/la → **realizirati**

- prvi mali korak

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

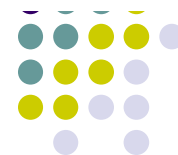
Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

Literatura:

- Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest (2016). *Knjiga sažetaka druge edukativne konferencije o Alzheimerovoj bolesti Hrvatske udruge za Alzheimerovu bolest održane u Zagrebu 10. i 11. studenog 2016.* Zagreb: Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest.
- Kerepčić Ratkaj, Lj. (2016). *Alzheimer u mojem domu. Obiteljske istinite priče.* Zagreb: Hrvatski liječnički zbor i Hrvatsko društvo za Alzheimerovu bolest i psihijatru starije životne dobi.
- Klepac, N. (2014). *Kognitivne funkcije i dob*, preuzeto, 17.12.2020. s <https://alzheimer.hr/ucionica/kognitivne-funkcije-i-dob/>
- Kušan Jukić, M. Štajduhar, D. Devčić, S. Glamuzina, Lj. (2017). *Komunikacija s osobama oboljelim od Alzheimerove bolesti. Priručnik za formalne njegovatelje.* Zagreb: Nastavni zavod za javno zdravstvo "Dr. Andrija Štampar".
- Tomek-Roksandić, S. Mimica, N. Kušan Jukić, M. i sur. (2017). *Alzheimerova bolest i druge demencije. Rano otkrivanje i zaštita zdravlja.* Zagreb: Medicinska naklada.

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**E
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

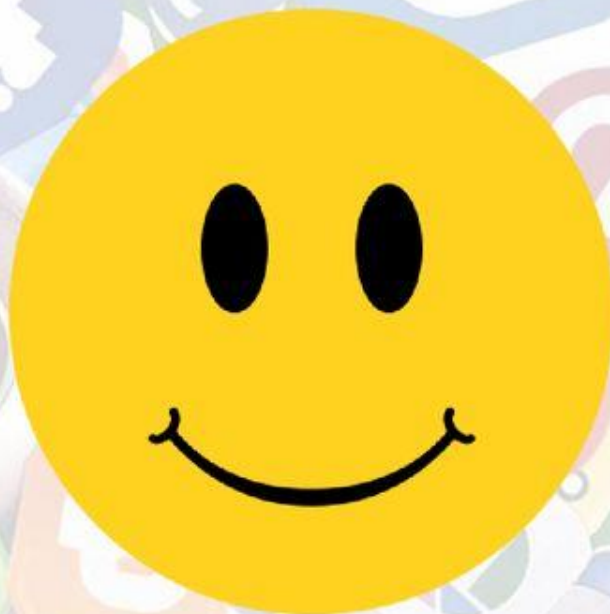
EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: UP.02.2.2.06.0455

Hvala na pažnji!

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda